

74 с.

10. Police Review. – 1 May. – 1998. – P. 22–23.
11. Police Review. – 10 April. – 1998. – P. 18.
12. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення / Бандурка О.М. – Х. : Основа, 1996. – С. 341.
13. Pony Express. – № 9. – 1998.
14. Police Chief. – 1998. – May. – P. 28.
15. Coul J. The Function and the Role of the Police Studies, Academy of Criminal Justice, volume 17(2) / Coul J. – Baden Wurtemberg, 1994. – P. 12, 21.
16. Livingstone I. Crime and Criminology / Livingstone I. – 2nd edition, Prentice Hall. – New Jersey, 1996. – P. 402.
17. Dien F. Maintien de l'Ordre et defense, Preparation au concours d'admission a l'ecole de formation des officiers de gendarmerie / Dien F. – Paris : Centre de documentation, 1996.
18. La Gendarmerie Aujourd'hui. – Paris : Atlas, 1991. – P. 84–87.

Царьов Олександр Дмитрович

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки

Мазенко Наталя Андріївна

курсант 3-го курсу факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДІЙ ПРИ ОТРИМАННІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НЕБЕЗПЕКУ ВЧИНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

Тактико-спеціальна підготовка є складовою частиною спеціальних знань науки управління у сфері правопорядку, яка вивчає проблеми службово-бойової діяльності правоохоронної системи, розробляє специфічні питання щодо застосування сил і засобів підрозділів Національної поліції за надзвичайних обставин і у військовий час.

Питанням теоретико-практичного характеру терористичних актів значну увагу приділяли такі вчені: Н. Саліщева, В. Сорокін, Ю. Козлов, Ю. Старілов. Нові тенденції відображені у працях А. Селіванова, Ю. Педько, І. Бородіна, О. Кузьменка, В. Перепелюк та ін. Однак тема є досить актуальною у зв'язку з сучасним станом неоголошеної війни на теренах нашої держави та підвищеним криміногенним становищем суспільства.

Метою пропонованої розвідки є визначення особливостей тактико-практичних дій поліцейськими при отриманні інформації про небезпеку скоєння терористичних актів.

Рівень розвитку суспільства характеризується існуванням гострих гло-

бальних проблем, які стосуються не тільки окремих людей, соціальних груп, націй, регіонів, але усього людства в цілому. Поряд з такими, як екологічна, демографічна, ядерна загроза, в ХХІ столітті з'явилася така, як тероризм. Факти тероризму виявляються навіть у країнах, що мають стабільний внутрішньополітичний і кримінальний стан. Можна впевнено прогнозувати посилення організаційно-тактичного потенціалу і професійного рівня тероризму за рахунок придбання терористичними структурами досвіду великомасштабних і зухвалих насильницьких акцій (Чечня, Ізраїль), розширення спеціальної підготовки терористів, зокрема у ближньому й далекому зарубіжжі, де вони здобувають досвід ведення бойових дій [1, с. 86].

Способами вчинення актів тероризму є використання вибухівки; застосування вогнепальної зброї; використання підпалів; викрадення осіб; застосування погроз; кінцевою метою будь-якого терориста може бути вплив на ухвалення рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами; привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного.

Відповідно до ст. 258 Кримінального кодексу України [2], терористичний акт – це застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою [2].

Розслідування терористичних актів має свою специфіку, оскільки при цьому виникає дуже багато проблем, пов'язаних із тим, що терористи мають багатосторонні зв'язки не лише з правоохоронними органами, а й з соціальними інститутами та громадською думкою.

При отриманні інформації про наміри осіб вчинити терористичний акт, працівник поліції повинен негайно інформувати про це чергову частину відділу поліції та діяти відповідно до отриманих вказівок. За відсутності часу на підготовчі дії, з метою попередження терористичного акту, що несе загрозу життю та здоров'ю людей, працівник поліції, дотримуючись заходів особистої безпеки, вживає заходи щодо затримання осіб, які підозрюються в підготовці та вчиненні злочину, а у випадках, якщо є необхідність – здійснює силові заходи по знешкодженню озброєних злочинців із застосуванням вогнепальної зброї [4]. У разі відсутності можливості застосування силового впливу на особу, яка погрожує скоєнням терористичного акту, вживає заходів щодо встановлення психологічного, словесного контакту з особою з метою

вивчення її подальших намірів та відволікання на деякий час від здійснення терористичного акту («виграє час») до прибуття спецпідрозділу поліції.

Для розслідування злочину застосовуються як слідчі дії, так і оперативно-розшукові заходи – виявлення свідків, переслідування терористів, використання джерел оперативних даних [3, с. 218]. Для подолання можливих перешкод і отримання об'єктивного результату обов'язково потрібно застосовувати такі специфічні елементи розслідування як раптовість, швидкість і оперативність.

До завдань слідчих органів у боротьбі з терористичною діяльністю входить не лише власне розслідування вчинених злочинів, а й створення усіх умов для припинення існування терористичних формувань. У іншому випадку боротьба з тероризмом виявиться неефективною, оскільки на місця викритих і покараних членів терористичних організацій заступають інші, а злочинна організація продовжує існування. Тому без розгрому злочинного формування завдання розслідування не може вважатися виконаним.

Отже, зростання злочинності у суспільстві, збільшення кількості вчинених терористичних актів висуває перед органами, які ведуть боротьбу з цим негативним явищем, і нові завдання, зумовлює необхідність перегляду стратегічних напрямів їхньої діяльності, пошуку нових підходів до боротьби зі злочинністю, які відповідали б сучасній ситуації й тенденціям розвитку злочинності.

1. Арцишевский Г. В. Выдвижение и проверка следственных версий / Г. В. Арцишевский. – М. : Юрид. лит., 1978.

2. Кримінальний Кодекс України : із змінами і доповненнями, внесеними Законами України, від 4 червня 2009 року № 1449-VI.

3. Петрищев В. Е. Антитеррористическое законодательство за рубежом / В. Е. Петрищев // Современный терроризм: состояние и перспективы. – 2000. – С. 217–235.

4. Салтевський М. В. Тактична підготовка (у сучасному викладі) : підручник / М. В. Салтевський. – К. : Кондор, 2005.

5. Емельянов В. П. Терроризм как явление и как состав преступления / В. П. Емельянов. – Х., 1999.